

Nr 51

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av propositionen 1973: 178 med förslag till ändring i distriktsveterinärorganisationen, m. m. jämte motioner.

Propositionen

I propositionen 1973: 178 har Kungl. Maj:t (jordbruksdepartementet) föreslagit riksdagen att godkänna de i propositionen förordade riktlinjerna för ändring i distriktsveterinärorganisationen, m. m.

Den nuvarande organisationen av veterinärväsendet tillkom år 1934. I propositionen föreslås en anpassning av organisationen till de förändringar som därefter skett i djurtillgången och till de krav som modern djurhållning ställer i fråga om veterinär service.

Motionerna m. m.

I motionen 1973: 2125 av herrar Andersson i Ljung (m) och Jonsson i Alingsås (fp) hemställs att riksdagen vid sin behandling av propositionen 1973: 178 ger Kungl. Maj:t till känna vad i motionen anförts beträffande beräkningsunderlag, distriktens storlek, antalet tjänster samt två distriktsveterinärer i Herrljunga.

I motionen 1973: 2126 av herr Andersson i Nybro (c) hemställs att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition 1973: 178 uttalar 1. att det totala antalet veterinärtjänster fastställs till minst 315, 2. att reseavståndet från stationeringsorten i regel inte får bli mer än högst fyra mil enkel resa, 3. att antalet tjänster i förhållande till propositionens förslag utökas med minst två för Kalmar och att Mönsterås och Emmaboda blir stationeringsområden med var sin tjänst.

I motionen 1973: 2127 av herr Björk i Gävle m. fl. (c, s, m, fp, vpk) hemställs att riksdagen beslutar att antalet veterinärer i Gävleborgs län i fortsättningen skall vara tio samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad som i övrigt anförts i motionen.

I motionen 1973: 2128 av herrar Boo (c) och Carlsson i Vikmanshyttan (c) hemställs att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition 1973: 178 uttalar 1. att antalet distriktsveterinärtjänster i Kopparbergs län blir oförändrat 14 stycken, 2. att även Vansbro, Rätt-

vik, Mora och Ludvika bibehålles som stationeringskommuner/orter för distriktsveterinär, 3. att djurägare inte behöver betala resekostnadsersättning och inställelsearvode för sträcka över fem mil tur och retur samt i övrigt beaktar vad som i motionerna anförts.

I motionen 1973: 2129 av herr Börjesson i Falköping (c) hemställs att riksdagen vid sin behandling av propositionen 1973: 178 uttalar att Karlsborg må bibehållas som stationeringsort för distriktsveterinär.

I motionen 1973: 2130 av herr Börjesson i Glömminge (c) hemställs att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition 1973: 178 uttalar att Mönsterås och Emmaboda må bibehållas som stationeringsorter för distriktsveterinär.

I motionen 1973: 2131 av herrar Carlström (fp) och Elmstedt (c) föreslås att riksdagen vid behandlingen av propositionen 1973: 178 beslutar hemställa hos Kungl. Maj:t att antalet veterinärdistrikt i Blekinge län bibehålles oförändrat och att de föreslagna indragningarna med en tjänst i Karlshamns distrikt och en tjänst i Karlskrona distrikt icke genomförs.

I motionen 1973: 2132 av herr Dahlgren m. fl. (c, m, fp) hemställs att riksdagen måtte besluta 1. att antalet föreslagna regionvikarier utökas från 30 till 60 samt 2. att uttala att statens avtalsverk ges i uppdrag att vid förhandlingar även lösa frågan om distriktsveterinärernas arbetstids- och jourförhållanden m. m.

I motionen 1973: 2133 av herr Ekinge (fp) hemställs att riksdagen vid behandling av proposition 1973: 178 beslutar att antalet tjänster som regionvikarier i veterinärdistriktsorganisationen skall vara 60 samt att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att vad i motionen anförts beträffande behovet av ytterligare distriktsveterinärtjänster i Södermanland beaktas vid fastställandet av veterinärdistriktsindelningen.

I motionen 1973: 2134 av herr Eriksson i Arvika m. fl. (fp, m) hemställs att riksdagen måtte besluta A. att utöver vad som anges i propositionen ytterligare 30 tjänster som regionvikarier inom distriktsveterinärväsendet inrättas samt B. att därvid särskild hänsyn tas till behovet av ett effektivt fungerande veterinärväsende även i glesbygd.

I motionen 1973: 2135 av herrar Eriksson i Ulfsbyn (c) och Jonsson i Alingsås (fp) hemställs att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition 1973: 178 uttalar 1. att antalet tjänster inom distriktsveterinärorganisationen fastställas till 275 med placering på olika distrikt och 40 för regionvikarier, 2. att ytterligare en veterinärtjänst tillförs Dals Eds distrikt med Bengtsfors som stationeringskommun, 3. att djurägare

inte debiteras högre resekostnader än som svarar mot veterinärs resa med egen bil fem mil fram och åter, 4. att till djurägare, vilkens tillstatlig inkomstskatt taxerade inkomst inte överstiger 10 000 kr. och som ej heller påförts statlig förmögenhetsskatt, utgår statsbidrag till bestridande av den del av veterinäreravudet och resekostnader som överstiger 17 kr., 5. att när uppdraget ges till avtalsverket att förhandla om distriktsveterinärernas inkomster detta uppdrag utökas att även omfatta utformningen av jourverksamheten, detta senare i samråd med lantbruksstyrelsen.

I motionen 1973: 2136 av herr Fågelsbo (c) hemställs att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition 1973: 178 uttalar att Norberg må bibehållas som stationeringsort för distriktsveterinär.

I motionen 1973: 2137 av herr Gustafsson i Säffle (c) hemställs att riksdagen vid behandlingen av proposition 1973: 178 1. beslutar att resekostnadsersättning och inställelscarvode inte tas ut för den del av vägsträckan som överskjuter två och en halv mil enkel resa, 2. beslutar att till djurägare, vars till statlig inkomstskatt taxerade inkomst inte överstiger 10 000 kr. och som ej heller påförts statlig förmögenhetsskatt, skall utgå statsbidrag till bestridande av den del av veterinäreravudet och resekostnaden som överstiger 17 kr., 3. beslutar att Säffle och Åmåls kommuner tillsammans skall utgöra ett veterinärdistrikt med två distriktsveterinärer, varav en stationeras i Säffle och en i Åmål.

I motionen 1973: 2138 av fru Hambræus m. fl. (c, m, fp) hemställs att riksdagen beslutar att den nuvarande veterinärdistriktsorganisationen i norra stödområdet skall bibehållas.

I motionen 1973: 2139 av herr Hansson i Skegrie m. fl. (c) hemställs att riksdagen vid behandlingen av propositionen 1973: 178 hos Kungl. Maj:t begär 1. att antalet tjänster inom distriktsveterinärorganisationen fastställs till 275 med placering på olika distrikt och till 40 för regionvårdskarier, 2. att reseavstånd från veterinärs stationeringsområde i regel inte skall behöva vara mer än fyra mil enkel resa, 3. att kostnadsutjämning sker så att djurägare inte behöver betala resekostnadsersättning för sträcka över fem mil tur och retur, 4. att djurtäthet och vägnätets beskaffenhet bör vara grundläggande för distriktsindelningen, 5. att veterinärorganisationen ges en sådan omfattning att utöver vården av animalieproduktionens djur tillsynen av sällskapsdjuren, främst hästar och hundar, kan tillgodoses i samma omfattning som nu, 6. att distriktsveterinärerna skall medverka i hälsovårdsnämndernas tillsyn över djurvården.

I motionen 1973: 2140 av herr Hedín m. fl. (m) hemställs att riksdagen vid behandlingen av propositionen 1973: 178 med förslag till

ändring i distriktsveterinärorganisationen m. m. måtte besluta 1. att fastställa antalet regionvikarier till 50, 2. att höja inkomstgränsen för erhållande av statsbidrag till bestridande av vissa veterinärkostnader till 10 000 kr. när det gäller till statlig inkomstskatt, taxerad inkomst.

I motionen 1973: 2141 av herr Johansson i Holmgården m. fl. (c) hemställs att riksdagen vid behandlingen av propositionen 1973: 178 hos Kungl. Maj:t begär att antalet veterinärtjänster och stationsorter i Norrlands inland bibehålls oförändrade.

I motionen 1973: 2142 av herr Karlsson i Malung m. fl. (s) hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t som sin mening uttalar att vid indelningen av veterinärdistrikt i Kopparbergs län speciell hänsyn bör tas såväl i vad avser utvecklingen av djurbeståndet som till frågan om en väl fungerande jourtjänst.

I motionen 1973: 2143 av herrar Larsson i Öskevik (c) och Pettersson i Örebro (c) hemställs att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition 1973: 178 uttalar att antalet tjänster inom distriktsveterinärorganisationen i Örebro län fastställs till tio så att Lindesbergs och Hallsbergs distrikt erhåller vardera tre tjänster.

I motionen 1973: 2144 av fru Marklund m. fl. (vpk) hemställs att riksdagen vid behandlingen av propositionen 1973: 178 beslutar 1. att antalet fasta tjänster som distriktsveterinär inte bör understiga 270, 2. att de föreslagna regionvikarierna erhåller beteckningen biträdande distriktsveterinärer och att antalet sådana tjänster bestäms till 40, 3. att understryka vikten av att speciell hänsyn tas till rennäringens och skogslänens krav vid genomförandet av den nya veterinärdistriktsindelningen samt 4. att övergångstiden för genomförandet av den nya organisationen fastställs till tio år för att förebygga indragning av tjänster i distrikt där utvecklingen kan gå i en annan riktning än den förutsedda.

I motionen 1973: 2145 av herr Olsson i Edane m. fl. (s) hemställs att riksdagen anhåller att Kungl. Maj:t beaktar de i motionen framförda synpunkterna på distriktsveterinärorganisationen i Värmlands län.

I motionen 1973: 2146 av herr Olsson i Sundsvall (c) hemställs att riksdagen vid behandling av proposition 1973: 178 beslutar att antalet distriktsveterinärtjänster i Västernorrlands län även i den nya organisationen skall vara elva.

I motionen 1973: 2147 av herr Svanström m. fl. (c, s, m, fp) hemställs att riksdagen beslutar uttala att Mönsterås veterinärdistrikt i Kalmar län bibehålles i den plan för veterinärväsendet som senare skall fastläggas av Kungl. Maj:t.

I motionen 1973: 2148 av herr Åkerlind (m) hemställs att riksdagen vid behandlingen av proposition 1973: 178 ger Kungl. Maj:t till känna vad i motionen anförts.

I motionen 1973: 2149 av herr Ångström (fp) hemställs att i den nya organisationen för veterinärvård för Västerbottens län upptages oförändrat 16 veterinärer och att stationeringsorterna Dorotea och Bjurholm bibehålles för vardera en veterinär.

I motionen 1973: 2150 av fru Asbrink (s) hemställs att riksdagen måtte besluta att lantbruksstyrelsen erhåller rätten att inom ramen för beräknade kostnader för extra vikarier inrätta fasta tjänster som regionvikarier utöver de i propositionen föreslagna 30 tjänsterna.

I motionen 1973: 2151 av herr Öhvall (fp) hemställs att riksdagen beslutar att inom Gällivare distrikt skall finnas två distriktsveterinärer stationerade i Gällivare resp. Kiruna.

I ärendet har dessutom till utskottet inkommit en skrivelse från Karlsborgs kommunstyrelse.

Utskottet

Distriktsveterinärväsendet förstatligades fr. o. m. den 1 januari 1934. Distriktsveterinärerna, som dessförinnan var anställda av landstingen, blev alltså statstjänstemän. De avlönas genom dels fast lön, dels praktikinkomster enligt en av Kungl. Maj:t fastställd taxa. Antalet veterinärdistrikt var vid förstatligandet 257, vartill kom länsveterinärernas praktikområden. Även om ändringar i distriktsindelningen därefter vidtagits består den dock i allt väsentligt oförändrad. Antalet distrikt är i dag 285, varav två ingår i veterinärhögskolans praktikområde. Indelningen av landet i veterinärdistrikt bestäms av Kungl. Maj:t. I varje distrikt finns en distriktsveterinär, vilken är skyldig att bo på den av Kungl. Maj:t fastställda stationeringsorten. Antalet tjänster som distriktsveterinär uppgår således till 285. Dessutom finns tolv s. k. veterinärstipendiat. Dessa anlitas som vikarier.

Sedan principerna för nuvarande distriktsindelning fastställdes har djurhållningen liksom hela jordbruksnäringen genomgått en snabb utveckling. Vidare har kommunikationerna radikalt förbättrats och även övriga förhållanden som påverkar distriktsveterinärernas verksamhet har förändrats i sådan omfattning att distriktsindelningen blivit föråldrad. Den har inte heller anpassats till den nya kommunindelningen.

I propositionen 1973: 178 föreslås en anpassning av organisationen av veterinärväsendet till de skedda förändringarna i djurtillgången och till de krav som modern djurhållning ställer i fråga om veterinär service. I propositionen förordade riktlinjer för ändring i distriktsveterinärorganisationen, m. m. bygger i huvudsak på veterinärväsendeutredningens

betänkande (SOU 1971: 3) Veterinärdistriktsindelningen; m. m. och remissyttrandena över detta. I överensstämmelse med dispositionen av departementschefsanförandet redovisar utskottet i det följande sina synpunkter på Kungl. Maj:ts förslag och de i anslutning därtill väckta motionerna under följande huvudavsnitt, nämligen distriktsveterinärernas arbetsuppgifter, huvudmannskapet, veterinärdistriktsindelningen, distriktsveterinärernas anställningsförhållanden, genomförandet av den nya distriktsindelningen samt kostnaderna för organisationen m. m.

Distriktsveterinärernas arbetsuppgifter. Dessa omfattar f. n. två huvudområden, nämligen hälso- och sjukvård bland husdjur samt livsmedelshygien och annan omgivningshygien. Det förstnämnda området är det helt dominerande. Enligt propositionen finns det inte anledning att för framtiden ändra den nuvarande inriktningen av distriktsveterinärernas arbete. Genom veterinärmedicinens utveckling och ändrade produktionsförhållanden kommer naturligtvis förändringar i arten och omfattningen av olika göromål att förekomma. Dessa förändringar kan dock förutses ligga inom ramen för verksamhetens nuvarande inriktning. Utskottet ansluter sig till den i propositionen sålunda redovisade uppfattningen.

I fråga om hälso- och sjukvården bland husdjur överensstämmer propositionsförslaget med riksdagens ställningstagande år 1967 som innebär att distriktsveterinärorganisationen i första hand skall tillgodose det behov av vård som föreligger för animalieproduktionens djur. Distriktsveterinärernas behandling av sällskapsdjur bör liksom f. n. ske vid sidan av de nyssnämnda obligatoriska tjänsteåliggandena. Utskottet delar denna uppfattning.

Departementschefen framhåller i detta sammanhang att den nya veterinärdistriktsindelningen är utformad på sådant sätt att utrymme bör finnas för behandling och vård även av sällskapsdjur. Han utgår därför från att liksom hittills ingen distriktsveterinär kommer att vägra att ge erforderlig vård åt sådana sällskapsdjur som t. ex. blivit utsatta för trafikolyckor och andra olycksfall. Departementschefen betonar också att vad han anfört inte innebär någon inskränkning i skyldigheten för tjänsteveterinär att anmäla fall av sådan husdjursjukdom som visar sig mycket smittsam eller på annat sätt kan få stor spridning eller att eljest vidta åtgärder som faller inom ramen för uppgiften som tjänsteveterinär, t. ex. i fråga om djurskyddsövervakningen.

I motionen 1973: 2139 anförs att propositionen på denna punkt är diffus i sina uttalanden och därför svårbedömbär. Motionärerna anser emellertid att veterinärorganisationen bör ha en sådan omfattning att vården av sällskapsdjur inte skall behöva inskränkas. Dessa djurs psykologiska betydelse för särskilt ungdomar, äldre personer och handikappade är värd allt beaktande. Enligt motionen (yrkande 5) bör veterinärorganisationen ges en sådan omfattning att utöver vården av animalie-

produktionens djur tillsynen av sällskapsdjuren, främst hästar och hundar, kan tillgodoses i samma omfattning som nu.

Utskottet vill för sin del också framhålla betydelsen av att distriktsveterinärorganisationen utformas på sådant sätt att den, vid sidan av vården av animalieproduktionens djur, ger utrymme för behandling och vård även av sällskapsdjur. Särskilt inom glesbygderna, framför allt i Norrlands inland, med föreliggande svårigheter att anlita annan veterinärvård, är detta viktigt. De förslag rörande personalorganisationen, som utskottet framlägger i det följande, bör bl. a. vara ägnade att underlätta ett tillgodoseende av nämnda syfte. Mot bakgrund härav och med hänsyn till departementschefens uttalanden i ämnet anser utskottet att motionen 1973: 2139, såvitt nu är i fråga, inte påkallar någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

I motionen 1973: 2139 understryks vikten av att veterinärmedicinskt kunnande är representerat i hälsovårdsnämnderna. Detta gäller inte minst beträffande den inspektion av djurstallar o. d. som nämnderna har att fullgöra. I motionen påpekas att dessa arbetsuppgifter avsevärt ökat genom de senast genomförda ändringarna i djurskyddslagen. De flesta hälsovårdsnämnderna torde enligt motionärerna sakna den expertis som är nödvändig för att rätt fylla de uppgifter som pålagts dem genom nämnda lagändring. Därför är det nödvändigt att nämndernas tjänstemän håller nära kontakt med distriktsveterinärerna och anlitar dem som rådgivare i sin verksamhet. I motionen yrkas med hänvisning till det anförda (yrkande 6) att riksdagen gör ett särskilt uttalande om att distriktsveterinärerna skall medverka i hälsovårdsnämndernas tillsyn över djurvården. Utskottet får i anledning härav anföra följande.

Såsom sägs i propositionen måste djurens vård och behandling tillmätas en allt större vikt. Även om djurskyddsfrågorna upptar en liten del av arbetstiden för distriktsveterinärerna utgör de dock en väsentlig uppgift för dessa. Detta framhålls även av departementschefen som också ansluter sig till utredningens förslag att distriktsveterinärerna även i fortsättningen bör tas i anspråk för rådgivning. Denna har en väsentlig betydelse när det gäller att förebygga olika sjukdomar. Distriktsveterinärerna är den kategori veterinärer som oftast kommer i kontakt med de enskilda djurägarna och som därför enligt departementschefens mening har särskilt goda förutsättningar att sprida kunskaper och rön inom det veterinärmedicinska området. I propositionen erinras vidare om att den nya livsmedelslagen, som trädde i kraft den 1 januari förra året, i fråga om livsmedelshygienen innebär att länsstyrelsen är regionalt och hälsovårdsnämnden lokalt ansvarig för livsmedelskontrollen. Departementschefen påpekar att distriktsveterinären är skyldig att medverka vid livsmedelskontrollen. Han anser därvid i likhet med Kooperativa förbundet att det är naturligt att man till fullo utnyttjar den sakkunskap som distriktsveterinärerna besitter i fråga om livsmedels- och annan

omgivningshygien. Av propositionen framgår vidare att det förslag som läggs fram rörande gränsdragningen mellan distrikten bl. a. syftar till att underlätta distriktsveterinärernas medverkan i hälsovårdsnämndernas arbete. Utskottet finner mot bakgrund av de uttalanden som gjorts i propositionen i denna fråga anledning anta att syftet med nu ifrågavarande yrkande i motionen 1973: 2139 torde bli tillgodosett utan särskilt uttalande av riksdagen.

Huvudmannaskapet för distriktsveterinärorganisationen. Utskottet delar i likhet med departementschefen veterinärväsendeutredningens och flertalet remissinstansers uppfattning att några skäl knappast framkommit som talar mot ett fortsatt statligt huvudmannaskap. Utskottet tillstyrker därför förslaget att staten kvarstår som huvudman.

Den nuvarande indelningen i veterinärdistrikt bygger på grundsatsen att i varje distrikt skall finnas en distriktsveterinär och att dennes tjänstgöringsskyldighet i princip skall omfatta endast det egna distriktet. Bakom detta ligger tanken att djurägare m. fl. alltid skall kunna vända sig till veterinär med skyldighet att stå till tjänst med djursjukvård och andra förrättningar. I likhet med utredningen har departementschefen inte funnit anledning att gå ifrån denna princip. Landet bör alltså även i fortsättningen vara indelat i veterinärdistrikt. Däremot anser departementschefen att grunderna för denna indelning i viss mån bör ändras. Vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört föranleder ingen erinran från utskottets sida. Att härvidlag undanta någon del av landet finner utskottet inte motiverat. Förslaget i motionen 1973: 2138 att riksdagen bör besluta att nuvarande veterinärorganisation skall bibehållas i norra stödområdet kan utskottet därför inte biträda.

Veterinärdistriktsindelningen. I propositionen anges vissa allmänna normer som anses böra vara vägledande vid distriktsindelningen. Ett distrikt bör sålunda vara så beskaffat att det ger minst en veterinär en rimlig arbetsbörda. Vidare måste distriktet utgöra grund för en lämplig inkomstbildning för veterinären. Området får inte heller vara större än att lantbrukare och andra avnämare av veterinärtjänsterna får en rimlig service till en godtagbar kostnad. Det längsta reseavståndet bör därför som regel inte vara mer än 40—50 km från veterinärens stationeringsort. Med hänsyn till de allt bättre kommunikationsförhållandena bör något längre avstånd kunna accepteras i framtiden.

För egen del kan utskottet ansluta sig till de angivna normerna för distriktsindelningen. Yrkandena i motionerna 1973: 2126 och 1973: 2139 att det längsta reseavståndet bör fastställas till i regel 40 km från veterinärens stationeringsort anser utskottet således inte böra föranleda någon riksdagens åtgärd. Ej heller finner utskottet motionen 1973: 2125, såvitt däri yrkas på visst uttalande rörande distriktens storlek, påkalla någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Departementschefen framhåller att han fäster stort avseende vid att den veterinära servicen till lantbrukare och andra avnämare vid en samlad bedömning inte försämrats vid tillämpning av angivna normer för distriktsindelningen. Utskottet vill understryka vad departementschefen sålunda anfört.

I motionen 1973: 2134 hemställs bl. a. att särskild hänsyn bör tas till behovet av ett effektivt fungerande veterinärväsende även i glesbygd vid placeringen av regionvikarier.

Utskottet vill i likhet med departementschefen understryka att även andra faktorer än djurunderlag och reseavstånd måste beaktas vid bestämmandet av distriktens omfattning. Sådana faktorer är produktionens inriktning och andra för det särskilda distriktet utmärkande speciella förhållanden. I många fall omfattar distriktet glesbygdsområden. De speciella problemen i dessa områden måste givetvis tillmätas stor betydelse och en tillfredsställande veterinär servicenivå upprätthållas även där. I dessa områden måste större reseavstånd än vad i det föregående angivits accepteras. Utskottet föreslår i det följande viss förstärkning av personalorganisationen inom distriktsveterinärväsendet, bl. a. innebärande en uppräknig av antalet regionvikarier. En utbyggnad av organisationen i enlighet med utskottets förslag synes ge ökade möjligheter att skapa en organisation som tillgodoser nyss angivna synpunkter på glesbygdsområdenas behov av veterinär service. Någon särskild åtgärd från riksdagens sida torde nu berört yrkande i motionen 1973: 2134 inte kräva.

Departementschefen tillstyrker i likhet med flertalet remissinstanser veterinärväsendeutredningens förslag att gräns för veterinärdistrikt bör sammanfalla med kommun- och länsgräns. Härigenom underlättas som tidigare nämnts bl. a. distriktsveterinärernas medverkan i de lokala hälsovårdsnämndernas arbete. Lantbrukarnas riksförbund och Sveriges veterinärförbund ställer sig dock tveksamma till förslaget och anser det vara mer rationellt att välja gränser med hänsyn till bl. a. husdjurens fördelning och vägnätets beskaffenhet. Med anledning härav framhåller departementschefen att vissa avvikelser bör kunna göras från den indelning som skall tillämpas enligt nyssnämnda regel. I likhet med vad som redan nu gäller bör lantbruksstyrelsen även i fortsättningen kunna förordna distriktsveterinär att fullgöra tjänsteåligganden även inom visst område i annat distrikt om så är motiverat av praktiska skäl. Dessutom bör det inte finnas hinder mot att djurägare även i fortsättningen anlitar veterinär i angränsande distrikt. Nu angivna allmänna riktlinjer för gränsdragningen mellan distriktet och i anslutning därtill gjorda kommentarer av departementschefen bör enligt utskottet kunna ge möjlighet att beakta djurtäthet och vägnätets beskaffenhet vid indelningen i distrikt. Det önskemål i hithörande avseende, som framställts i motio-

nen 1973: 2139, synes därför kunna tillgodoses utan något särskilt riksdagens uttalande.

I förevarande sammanhang finner utskottet anledning att som sin mening anföra att en ändrad gränsdragning mellan veterinärdistriktet enligt de allmänna riktlinjer, för vilka redogjorts i det föregående, inte under alla förhållanden synes böra nödvändiggöra att stationeringsorten för en veterinär ändras om denna skulle råka ligga utanför den nya stationeringskommunens gränser, om särskilda skäl kan anföras för att stationeringsorten bibehålls.

Veterinärväsendeutredningen föreslår att de nya distriktet skall ge arbete åt minst en veterinär. Många av distriktet avses ge utrymme åt två eller flera veterinärer. Utredningen tänker sig också att särskilda s. k. stationsdistrikt skall inrättas. Dessa skall vara så utformade att minst tre veterinärer kan sysselsättas inom samma distrikt och ha gemensam stationeringsort. För egen del finner departementschefen att flerveterinärdistrikt medför fördelar inte minst från arbetsplaneringssynpunkt. Enmansdistrikt anses böra finnas kvar företrädesvis i sådana områden, där djurtillgången är så begränsad att den inte medger sysselsättning åt mer än en distriktsveterinär. Inom flerveterinärdistrikt bör veterinärerna som regel erhålla olika stationeringsorter men ha tjänstgöringsskyldighet inom hela distriktet. De bör nära samarbeta och vid tjänstgöringsfrihet ersätta varandra. Utredningens förslag om distrikt med minst tre veterinärer med gemensam stationeringsort är departementschefen däremot inte beredd att nu förorda. I den plan till distriktsindelning, som närmare berörs i propositionen, har han därför inte tagit upp några sådana stationer utöver den nyligen beslutade i Skara. När ytterligare erfarenhet erhållits är departementschefen dock beredd att på nytt ta upp frågan om upprättandet av veterinärstationer.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört i nu förevarande avseende.

Utredningen har utarbetat normer som anger den arbetsbörda som kan anses rimlig för en distriktsveterinär. Utredningen har därvid använt sig av ett särskilt jämförelsetal. Detta utgör för ett visst distrikt summan av antalet hästar, kor och svin, varvid hästar och kor multipliceras med koefficienten 1 och svin med 0,1. För en- och tvåmansdistrikt anser utredningen ett djurunderlag på 5 000 djurenheter per veterinär vara lämplig norm under förutsättning att reseavståndet från stationeringsorten inte överskrider 50 km. För stationsdistriktet föreslås 7 000 djurenheter per veterinär vid ett längsta reseavstånd av 50—60 km. Med dessa normer som grund kommer utredningen fram till att landet bör delas in i — utöver veterinärhögskolans praktikområde — sammanlagt 110 veterinärdistrikt, varav 19 stationsdistrikt. Antalet tjänster som distriktsveterinär föreslås bli 230. Därjämte föreslås 30 tjänster som regionvikarie, tio rekryteringstjänster samt biträdestjänster.

Den av utredningen tillämpade metoden med jämförelsetal är enligt departementschefens mening värdefull, eftersom den ger en uppfattning om arbetsbördans omfattning i olika distrikt. Det föreslagna jämförelsetalet 5 000 djurenheter per distriktsveterinär bör kunna tjäna som riktlinje vid bestämmandet av distriktsindelning, men det torde många gånger vara motiverat att gå under, i vissa fall långt under, detta tal med hänsyn till reseavstånd och behovet av att upprätthålla en tillfredsställande veterinär service framför allt i glesbygdsområdena. I flertalet fall får också distrikten en naturlig avgränsning på en lägre nivå i fråga om djurunderlaget genom principen att distrikten bör följa kommungränser.

Vid sin bedömning av behovet av antalet tjänster i distriktsveterinärorganisationen har departementschefen funnit att detta bör vara oförändrat, dvs. 285. Av dessa tjänster bör 255 vara placerade på olika distrikt. 30 tjänster avses för regionvikarier. De föreslagna regionvikarierna skall fullgöra vikariatstjänstgöring och skall tillgodose det behov av ytterligare veterinär arbetskraft som föreligger i den nya organisationen. Genom att särskilda tjänster inrättas ges vikarierna anställningstrygghet. Hela vikariatsbehovet täcks dock inte av regionvikarierna. Framför allt under semesterperioden måste andra vikarier tas i anspråk. Departementschefen tillstyrker även att rekryteringstjänster inrättas för att bereda yngre veterinärer möjlighet att skaffa sig ökad erfarenhet av veterinäryrket under distriktsveterinärs överinseende. Tio av distriktsveterinärtjänsterna bör enligt departementschefen bli rekryteringstjänster.

I ett flertal motioner uttrycks farhågor för att det i propositionen föreslagna antalet tjänster inom distriktsveterinärorganisationen skall visa sig otillräckligt. Åtskilliga motioner pekar bl. a. på att förslaget förutom att det innebär en allmän minskning av antalet fasta tjänster inom organisationen även, enligt en till propositionen fogad plan över den framtida distriktsindelningen, innebär en väsentlig minskning av antalet tjänster inom skogslänen, något som inger motionärerna allvarliga betänkligheter. Mot bl. a. angivna bakgrund föreslås i motionen 1973: 2150 att lantbruksstyrelsen ges rätt att inom ramen för beräknade kostnader för extra veterinär inrätta fasta tjänster som regionvikarier utöver de i propositionen föreslagna 30 tjänsterna. Enligt motionerna 1973: 2135 och 1973: 2139 bör antalet tjänster inom distriktsveterinärorganisationen fastställas till 275 med placering på olika distrikt och 40 för regionvikarier. Även enligt motionen 1973: 2126 bör det totala antalet veterinärtjänster inom förevarande organisation fastställas till minst 315. I motionen 1973: 2144 anförs att antalet fasta tjänster som distriktsveterinär inte bör understiga 270. De föreslagna regionvikarierna bör enligt nyssnämnda motion erhålla beteckningen biträdande distriktsveterinärer och antalet bör bestämmas till 40. Antalet regionvikarier berörs också i mo-

tionen 1973: 2140, vari uttalas att antalet bör fastställas till 50, och i motionerna 1973: 2132, 1973: 2133 och 1973: 2134, i vilka föreslås att antalet regionvikarier utökas från i propositionen föreslagna 30 till ett antal av 60. I motionen 1973: 2125 slutligen görs ett allmänt uttalande rörande behovet av ett större antal tjänster inom distriktsveterinärorganisationen.

Utskottet vill i anslutning till vad nu anförts för sin del framhålla följande. Som tidigare anförts fäster utskottet i likhet med departementschefen stort avseende vid att den veterinära servicen till lantbrukare och andra avnämare inte försämras vid tillämpningen av förordade normer för den framtida distriktsindelningen av veterinärväsendet. Som även bl. a. nämnts måste givetvis de speciella problemen i glesbygdsområdena tillmätas stor betydelse och en tillfredsställande veterinärservicenivå upprätthållas även där. Utskottet vill i likhet med många motionärer ifrågasätta om angivna ambitionsnivå kan uppnås mot bakgrund av de ändrade drag i utvecklingen som under senare tid kunnat konstateras inom jordbruksnäringen bl. a. till följd av det ökade statliga stödet till mjölkproduktionen samt omläggningen av stödet till jordbruket i norra Sverige.

Av propositionen framgår att departementschefen i arbetet med att upprätta en ny veterinärdistriktsindelning bl. a. beaktat det material som kommit fram vid 1971 års lantbruksräkning och de mer begränsade uppgifter som föreligger från 1972 års företagsräkning. De data som därvid erhållits ansluter sig i stort sett till de prognoser som Svensk husdjurskötsel gjort upp och som bl. a. finns redovisade i veterinärväsendeutredningens betänkande. Dessa uppgifter innefattar sålunda inte siffror från den period då inverkan av bl. a. nyss nämnda reformer rörande det statliga jordbruksstödet börjat göra sig mera allmänt märkbar. Det kan inte uteslutas att de mera aktuella prognoser i fråga om utvecklingen på jordbruksnäringens område som så småningom skall redovisas genom lantbruksekonomiska samarbetsnämndens försorg kommer att ge uttryck för ett större behov av veterinär service än vad som förutsatts i propositionen. Utskottet har mot bakgrund av det anförda vid sin bedömning av behovet av tjänster i distriktsveterinärorganisationen funnit sig böra förorda ett något större antal än vad departementschefen räknat med, eller 310. Av dessa tjänster bör som i propositionen föreslagits 255 vara placerade på olika distrikt. I fråga om behovet av regionvikarier bygger veterinärväsendeutredningens beräkningar, som ligger till grund för Kungl. Maj:ts förslag, på statistik från budgetåret 1967/68. Uppgifter avseende senare år ger emellertid vid handen att behovet av vikariatsförordnanden kan bli större än vad utredningen och departementschefen antagit. Utskottet finner för sin del skäl tala för att 40 tjänster inrättas för regionvikarier som skall användas för att täcka be-

hovet av vikarier för de fast placerade distriktsveterinärerna. Som nämns i propositionen bör tio av distriktsveterinärtjänsterna bli rekryteringstjänster.

Utöver vad nu förordats föreslår utskottet att inom distriktsveterinärorganisationen fasta förfogandetjänster tillskapas för veterinärer som skall anställas mera varaktigt för tjänstgöring i veterinärdistrikt där en förstärkning av de veterinära resurserna befinns nödvändig. Om behovet av sådan personalförstärkning visar sig på lång sikt vara av permanent karaktär skall ifrågavarande förfogandetjänst omvandlas till fast distriktsveterinärtjänst. Utskottet föreslår att 15 förfogandetjänster av nu berört slag inrättas inom distriktsveterinärorganisationen.

Utskottet finner det naturligt att de föreslagna förfogandetjänsterna i första hand placeras inom de regioner där den kraftigaste minskningen av antalet fasta distriktsveterinärtjänster har förutsatts i propositionen. En sådan åtgärd är ägnad att åstadkomma smidigare övergång till den nya distriktsveterinärorganisationen och innebär också att strävandena att ge glesbygdsområdena en fullvärdig veterinär service främjas.

Vad i motionen 1973: 2125 anförs rörande beräkningsunderlagets storlek synes inte påkalla någon ytterligare riksdagens åtgärd.

I motionen 1973: 2144 framhålls vikten av att speciell hänsyn tas till rennäringens och skogslänens krav vid genomförandet av den nya veterinärdistriktsindelningen och riksdagen bör enligt motionärerna särskilt understryka detta. Ett principiellt likartat önskemål framförs i motionen 1973: 2141 vari hemställs att antalet veterinärtjänster och stationeringsorter i Norrlands inland bibehålls oförändrade.

I vad gäller önskemålet att tillgodose skogslänens behov av veterinär service vill utskottet hänvisa till sina uttalanden i det föregående i anslutning till förslaget att inrätta en ny typ av förfogandetjänster inom veterinärväsendet, vari framhållits de ökade möjligheterna att tillgodose glesbygdsområdenas behov. Möjligheterna att särskilt beakta rennäringens krav synes också förbättras vid ett bifall till utskottets nyssnämnda förslag. I sistnämnda fråga vill utskottet emellertid tillfoga följande.

Som redovisas i propositionen har veterinärväsendeutredningen föreslagit att några tjänster som djurslagsspecialist tillförs statens veterinärmedicinska anstalts konsulentavdelning. Innehavarna av tjänsterna skulle placeras på olika platser i landet, där de inom resp. region skulle tjänstgöra som specialister på vissa djurslag, bl. a. ren. Departementschefen har dock inte varit beredd att i detta sammanhang ta upp frågan om ytterligare tjänster inom rådgivningsverksamheten på jordbrukets område och har i sammanhanget hänvisat till den verksamhet som f. n. sker på området inom vederbörande myndigheter, forskningsorgan och organisationer. Utskottet kan för sin del godtaga departementschefens beslut. I anslutning till veterinärväsendeutredningens förslag om inrättande av en tjänst som djurslagsspecialist för rennäringens

behov vill utskottet dock starkt understryka att det är nödvändigt att rennäringens behov av veterinär rådgivning och övrig service verkligen blir effektiv. I veterinärväsendeutredningens betänkande hänvisar utredningen till 1964 års rennäringssakkunniga (SOU 1968: 16) vilka dragit upp riktlinjer för en strukturell förändring av rennäringen, innebärande bl. a. en sanering av hjordens könssammansättning, en minskning av omloppstiden, en förskjutning av slaktåldern mot kalv och ungren, ett aktivt avelsarbete mot bättre snabbvuxenhet samt ett effektivare sjukdomsbekämpande. Den skisserade utvecklingen kommer enligt veterinärväsendeutredningen otvivelaktigt att ställa stora krav på insatser även från veterinärt håll. Utskottet vill för sin del fästa uppmärksamheten på att det av innevarande års riksdag godkända systemet för pristöd till rennäringen och klassificering av renkött (prop. 1973: 96, JoU 1973: 25, rskr 1973: 232) även torde innebära ökade behov av veterinära insatser på förevarande område. Vidare må framhållas att orsakerna till de under senare år inträffade svåra renförlusterna inom vissa samebyar kan ge anledning till överväganden också av veterinär expertis. Utskottet anser för sin del att frågan om hur rennäringens behov av veterinär service i enlighet med utvecklingens krav inom ramen för anvisade resurser bäst skall kunna tillgodoses bör ägnas en särskild översyn genom Kungl. Maj:ts prövning. Vad utskottet nu anfört i anledning av motionen 1973: 2144 i berörd del och motionen 1973: 2141 synes riksdagen som sin mening böra ge Kungl. Maj:t till känna.

I ett 20-tal motioner framförs ett antal yrkanden och förslag beträffande det närmare utseendet av den nya veterinärdistriktsindelningen. Motionsyrkandena är i huvudsak av lokal karaktär och innebär i flertalet fall krav på bibehållande av nuvarande distriktsveterinärtjänster och stationeringsorter i den nya organisationen. Utgångspunkten för motionsyrkandena är i allmänhet den plan för distriktsindelningen som för riksdagens information bifogats propositionen i detta ärende och enligt vilken departementschefen räknar med att landet skall delas in i 92 veterinärdistrikt, inkl. veterinärhögskolans praktikområde.

Som inledningsvis nämnts bestäms indelningen av landet i veterinärdistrikt f. n. av Kungl. Maj:t. Någon ändring härutinnan är inte avsedd med nu förevarande proposition och förordas heller inte av utskottet. Veterinärdistriktsindelningen bör alltså som hittills beslutas av Kungl. Maj:t. Det bör även ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om inrättande av veterinärstationer. I vad gäller själva sakfrågorna har utskottet självfallet inga möjligheter att inom ramen för detta ärende göra några mera detaljerade uttalanden om motionsyrkandenas prioriteringsgrad o. d. Rent allmänt vill utskottet emellertid framhålla att utskottets förslag om inrättande av bl. a. vissa förfogandetjänster inom veterinärväsendet bör vara ägnat att tillgodose åtskilliga av de önskemål och synpunkter som framförts i nu behandlade motioner eller motionsavsnitt. Utskottet

föreslår under hänvisning till det anförda att riksdagen lämnar utan åtgärd motionerna 1973: 2125, såvitt nu är i fråga, 1973: 2126, yrkande 3, 1973: 2127, 1973: 2128, yrkandena 1 och 2, 1973: 2129, 1973: 2130, 1973: 2131, 1973: 2133, andra att-satsen, 1973: 2135, yrkande 2, 1973: 2136, 1973: 2137, yrkande 3, 1973: 2142, 1973: 2143, 1973: 2145, 1973: 2146, 1973: 2147, 1973: 2148, 1973: 2149 och 1973: 2151.

Anställningsförhållanden. Veterinärernas inkomster avses även i fortsättningen böra utgöras av fast lön och av behandlingsarvoden från djurägarna enligt fastställd taxa. Utskottet har ingen invändning här emot. Veterinärernas inkomster är emellertid, liksom veterinärernas övriga arbets- och anställningsvillkor, beroende av förhandlingar. Frågan om hur inkomsten skall konstrueras bör därför enligt departementschefens mening lösas i samband med förhandlingar som han avser att ge statens avtalsverk i uppdrag att föra. Inom ramen för nämnda förhandlingar kommer jämväl frågan om distriktsveterinärernas arbetstids- och jourförhållanden att prövas. Något särskilt uttalande härom, såsom föreslås i motionerna 1973: 2132 och 1973: 2135, erfordras därför inte från riksdagens sida.

I nu nämnda sammanhang bör jämväl frågan om förfogandetjänsternas tjänstebestämmelser kunna lösas.

Genomförandet av den nya distriktsindelningen. I fråga om genomförandet av den nya distriktsindelningen föreslår utredningen att det sker under en femårsperiod. Departementschefen är av samma uppfattning. Av hänsyn till den berörda personalen men även av praktiska skäl anses en så lång övergångstid böra väljas. Särskilda övergångsarrangemang bör vidtas för att underlätta reformens genomförande. Distriktsveterinärer som vid tidpunkten för den nya distriktsindelningens ikraftträdande har högst fem år kvar till pension bör således enligt departementschefens mening kunna påräkna oförändrad stationeringsort.

Utskottet ansluter sig i princip till de anförda synpunkterna men anser att övergångsperioden bör ges en något rörligare utformning än som förutsätts i propositionen. Utskottet föreslår sålunda att det bör vara möjligt för Kungl. Maj:t att besluta att, när särskilda skäl talar härför, övergångstiden för genomförandet av den nya distriktsindelningen i vissa fall må utsträckas över den beräknade femårsperioden, dock längst i fem år. Övergångsperioden bör således inte i något fall överstiga tio år. Vid bifall till utskottets förslag synes önskemålet i motionen 1973: 2144 att övergångstiden bör fastställas till tio år för att förebygga indragning av tjänster i distrikt där utvecklingen kan gå i annan riktning än den förutsedda i allt väsentligt kunna bli tillgodosett.

Utskottet anser att förslaget i propositionen om att den nya distriktsindelningen bör gälla från den 1 juli 1974 bör godtas. Lantbruksstyrelsen bör svara för verkställigheten av den nya organisationen i enlighet

med de av utskottet förordade riktlinjerna. Principiella problem som kan uppkomma i samband med omorganisationen bör i första hand lösas under medverkan av den företagsnämnd som inrättats för distriktsveterinärorganisationen enligt överenskommelser mellan lantbruksstyrelsen och Sveriges akademikers centralorganisation. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om erforderliga övergångsordningar.

Utskottet vill liksom departementschefen understryka vikten av att lantbruksstyrelsen vid genomförandet av den nya veterinärdistriktsindelningen samråder med berörda länsstyrelser, kommuner och organisationer. Detta gäller särskilt i fråga om placering av distriktsveterinärerna inom distrikten.

Kostnader. Enligt nuvarande regler skall avnämarna av distriktsveterinärernas tjänster bära de resekostnader som åsamkas veterinären vid sjukbesök. Dessa kostnader kan i vissa fall bli betungande för djurägaren. Detta gäller framför allt i glesbygderna eftersom reseavstånden där är stora. I likhet med utredningen och en majoritet av remissinstanserna anser departementschefen därför att hänsyn bör tas till avlägset boende djurägare. I ett normalt veterinärdistrikt bör reslängden inte överstiga fem mil. Med hänsyn härtill finner departementschefen det rimligt att resekostnadsersättning och inställelsearvode inte tas ut av nyssnämnda djurägare för den del av vägsträckan som överskjuter fem mil enkel resa och att en utjämning sker mellan djurägarna av kostnaderna för distriktsveterinärernas inställelse. Utskottet finner departementschefens förslag i förevarande avseende väl avvägt och kan alltså ansluta sig till detsamma. De förslag till minskning av den vägsträcka, utöver vilken ersättning inte borde uttas, som framförs i motionerna 1973: 2128, 1973: 2135, 1973: 2137 och 1973: 2139, avstyrks således av utskottet.

Till djurägare, vars till statlig inkomstskatt taxerade inkomst inte överstiger 5 000 kr. och som ej heller påförts statlig förmögenhetsskatt, utgår statsbidrag till bestridande av den del av veterinäraryvode och resekostnaden, som överstiger 17 kr. Med hänsyn till vad nyss förordats beträffande resa över fem mil finner utskottet i likhet med departementschefen det inte motiverat att föreslå någon ändring av sistnämnda bestämmelser. De yrkanden om ökning av inkomstgränsen till 10 000 kr. som framförs i motionerna 1973: 2135, 1973: 2137 och 1973: 2140 vill utskottet i enlighet härmed inte biträda. Utskottet får i anslutning till nyssnämnda motionsyrkanden jämväl erinra om att en eventuell omprövning av hithörande bestämmelser torde böra omfatta inte endast inkomstgränsen utan också bl. a. frågan om storleken av det belopp som veterinär högst äger uttaga av bidragsberättigad djurägare.

Hemställan. Under återopande av det anförda och med förmälan att de uttalanden och förslag i propositionen som ej särskilt berörts i det föregående inte föranlett någon erinran från utskottets sida hemställer utskottet

att riksdagen

1. beträffande distriktsveterinärernas arbetsuppgifter
  - a. anser motionen 1973: 2139, yrkande 5, angående tillsyn och vård av sällskapsdjuren besvarad med vad utskottet anfört,
  - b. anser motionen 1973: 2139, yrkande 6, angående distriktsveterinärernas medverkan i hälsovårdsnämndernas tillsyn över djurvården besvarad med vad utskottet anfört,
2. beträffande huvudmannaskapet för distriktsveterinärorganisationen, m. m. med avslag på motionen 1973: 2138 lämnar utan erinran vad i propositionen 1973: 178 anförs i denna del,
3. beträffande veterinärdistriktsindelningen
  - a. lämnar utan åtgärd motionerna 1973: 2126, yrkande 2, 1973: 2139, yrkande 2, och motionen 1973: 2125, såvitt densamma berör frågan om distriktens storlek,
  - b. lämnar utan åtgärd motionen 1973: 2134, yrkande B, angående placeringen av regionvikarier,
  - c. anser motionen 1973: 2139, yrkande 4, besvarad med vad utskottet anfört,
  - d. lämnar utan åtgärd motionen 1973: 2125, såvitt densamma avser beräkningsunderlaget vid distriktsindelningen,
  - e. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna 1973: 2125, såvitt nu är i fråga, 1973: 2126, yrkande 1, 1973: 2132, yrkande 1, 1973: 2133, första att-satsen, 1973: 2134, yrkande A, 1973: 2135, yrkande 1, 1973: 2139, yrkande 1, 1973: 2140, yrkande 1, 1973: 2144, yrkandena 1 och 2, samt motionen 1973: 2150 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört angående antalet tjänster i distriktsveterinärorganisationen m. m.,
  - f. i anledning av motionerna 1973: 2141 och 1973: 2144, yrkande 3, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört angående översyn av rennäringens behov av veterinär service,
4. beträffande distriktsveterinärernas anställningsförhållanden anser motionerna 1973: 2132, yrkande 2, och 1973: 2135, yrkande 5, besvarade med vad utskottet anfört,
5. beträffande genomförandet av den nya distriktsindelningen godkänner vad utskottet i denna del i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen 1973: 2144, yrkande 4, anfört,
6. beträffande kostnaderna för distriktsveterinärorganisationen
  - a. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag på motionerna 1973: 2128, yrkande 3, 1973: 2135, yrkande 3, 1973: 2137, yrkande 1, och 1973: 2139, yrkande 3, godkänner vad utskottet anfört angående uttagande av resekostnadsersättning och inställelsearvode,

b. avslår motionerna 1973: 2135, yrkande 4, 1973: 2137, yrkande 2, och 1973: 2140, yrkande 2, angående statsbidrag till vissa djurägare,

7. beträffande plan för distriktsindelningen lämnar utan åtgärd motionerna

a. 1973: 2125, såvitt nu är i fråga,

b. 1973: 2126, yrkande 3,

c. 1973: 2127,

d. 1973: 2128, yrkandena 1 och 2,

e. 1973: 2129,

f. 1973: 2130,

g. 1973: 2131,

h. 1973: 2133, andra att-satsen,

i. 1973: 2135, yrkande 2,

j. 1973: 2136,

k. 1973: 2137, yrkande 3,

l. 1973: 2142,

m. 1973: 2143,

n. 1973: 2145,

o. 1973: 2146,

p. 1973: 2147,

q. 1973: 2148,

r. 1973: 2149,

s. 1973: 2151,

8. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag godkänner de av utskottet i övrigt förordade riktlinjerna för ändring i distriktsveterinärorganisationen, m. m.

Stockholm den 29 november 1973

På jordbruksutskottets vägnar

NILS G. HANSSON

Närvarande: herrar Hansson i Skegrie (c), Mossberger (s), fru Theorin (s), herrar Hedin (m), Hedström (s), Jonasson (c), Magnusson i Tanum (s), fru Anér (fp)*, herr Augustsson (s), fru Lindberg (s), herrar Takman (vpk), Johansson i Holmgården (c), Berndtsson i Bokenäs (fp), Oskarsson i Ankarsrum (s)* och Leuchovius (m).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Särskilt yttrande

av herrar Hedin (m), Jonasson (c), fru Anér (fp), herrar Johansson i Holmgården (c), Berndtsson i Bokenäs (fp) och Leuchovius (m):

Nuvarande veterinärdistriktsindelning har varit i huvudsak oförändrad under ett fyrtiotal år. Som sägs i utskottets betänkande har djurhållningen liksom hela jordbruksnäringen genomgått en snabb utveckling sedan principerna för distriktsindelningen fastställdes i början av 1930-talet. Dessutom har kommunikationerna förbättrats, och även övriga förhållanden som påverkar distriktsveterinärernas verksamhet har förändrats i sådan omfattning att distriktsindelningen blivit föråldrad. I föreliggande proposition framlagda förslag syftar till att anpassa organisationen till de förändringar som skett i djurtillgången och till de krav som modern djurhållning ställer i fråga om veterinär service. Förslaget bygger på tanken att djurägare m. fl. liksom f. n. alltid skall kunna vända sig till veterinär som har skyldighet att stå till tjänst med djursjukvård och andra förrättningar. Enligt propositionen skall landet även i fortsättningen vara indelat i veterinärdistrikt. Däremot anses grunderna för denna indelning i viss mån böra ändras. Vi har i princip inte något att erinra mot detta men anser att behovet av tjänster inom veterinärväsendet underskattats i propositionen. Därför är vi glada att utskottet förordat en förstärkning av organisationen i förevarande avseende.

Vid handläggningen av detta ärende har utskottet understrukit att utskottet liksom departementschefen fäster stort avseende vid att den veterinära servicen till lantbrukare och andra avnämare inte försämrats vid tillämpningen av förordade normer för den framtida distriktsindelningen av veterinärväsendet. Därvid har särskilt pekats på att de speciella problemen i glesbygdsområdena måste tillmätas stor betydelse och att en tillfredsställande veterinär servicenivå måste upprätthållas även där. Det är enligt vår mening att hälsa med stor tillfredsställelse att utskottet enhälligt kunnat samlas kring en lösning av organisationsfrågan som bör vara ägnad att främja nyss angivna syften. Åtskilliga av de farhågor som getts uttryck åt i det stora antal motioner som väckts i anslutning till detta ärende torde kunna undanröjas, därest riksdagen antar Kungl. Maj:ts förslag med de av utskottet förordade kompletteringarna.

Tyvärr har det inte lyckats att inom utskottet nå enighet i ett par detaljfrågor som enligt vår uppfattning förtjänar en bättre lösning än vad som förordats i propositionen. Vi tänker därvid på bl. a. de av departementschefen under kostnadsavsnittet gjorda uttalandena om utjämning av ersättningen för de resekostnader som åsamkas veterinären vid sjukbesök. Departementschefen finner för sin del att utjämningen bör ske på sådant sätt att resekostnadsersättning och inställelsearvode inte tas ut av djurägaren för den del av vägsträckan som överskjuter fem mil

enkel resa. Vi anser för vår del att departementschefens förslag inte är ägnat att åstadkomma en tillfredsställande kostnadsutjämning mellan djurägarna vid en organisation med färre distrikt och därmed längre reseavstånd. Mycket talar för att den vägsträcka för vilken ersättning skall uttas enligt vad som anförs i motionerna 1973: 2128, 1973: 2135, 1973: 2137 och 1973: 2139 bör vara endast hälften av den enligt Kungl. Maj:ts förslag.

Vidare anser vi att starka skäl talar för att ändring borde ske av den bestämmelse i kungörelsen angående statsbidrag till lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård som säger att sådant bidrag ej må åtnjutas av djurägare, vilkens till statlig inkomstkatt taxerade inkomst överstiger 5 000 kr. Vi vill framhålla att ifrågavarande bidragsbestämmelse fastställdes för så länge sedan som år 1958. En justering av inkomstgränsen synes motiverad bl. a. med hänsyn till den förändring av penningvärdet som därefter inträtt. Vad i propositionen anförts i denna fråga motsäger enligt vår mening inte detta.

Emellertid har vi i förevarande sammanhang funnit det vara väsentligt att utskottets behandling av ärendet koncentrerades till prövningen av de allmänna riktlinjerna för veterinärorganisationens framtida uppbyggnad. Med hänsyn härtill och då vi tror att vi härmed bidragit till den bästa totallösningen av hithörande frågor i nuvarande läge avstår vi bl. a. från att göra några direkta yrkanden i de detaljfrågor av ekonomisk natur som nu berörts.